

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četr leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopis se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr, dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Mladim slov. vojakom.

V prvih tednih jeseni se godé v naših kmečkih družinah velike, v časih sila imenitne spremembe. Iz marsikatere se preseli namreč v teh dneh ali fantič ali pa tudi mladenič v mesto, da začné tam novo življenje, fantič v šolo, mladenič v kosarno.

Nju nobeden še ne pozna doslej mesta veliko, še manj pa poznata življenje, katero se jima sedaj odpira. To jima nudi svoje slasti pa zapleta ju tudi v svoje nevarnosti. Tak, kakor je prišel z doma v mesto, ne vrne se nobeden več v svojo družino. Zdrava na truplu, zdrava na duši, krščanska Slovenca, polen žep šmarnih dvajseti pa tudi polno glavo lepih nauk — taka gresta z doma ali pa se potlej vrneta, če že ne bolja, vsaj taka še kedaj k ljubim starišem? — Izkušnja kaže, da se izgodi to primeroma redko, po gostem jima vzeme mesto zdravje trupla, še večkrat pa zdravje duše.

Dnes pa naj ne govorimo o slov. fantičih, ki so v šolah, sledimo samo mladeničem, ki gredó v vojake ali kakor pravimo, služiti cesarja. Storimo pa to za tega voljo, ker se le-ti iz velike večine vrnó domov ó svojem času ter prevzemó ali po stariših domače posestvo ali pa se priženijo v drugo hišo. Naj že to bo prvo ali drugo, na vsak način postanejo sami kmetje ter ostanejo tako udje kmečkega ljudstva. Njih upliv na drugo ljudstvo je lahko velik, dober ali slab — prav tak je, kakoršnji so se sami iz mesta povrnili.

Radi priznamo, da so njih nekateri vrli možje in spretni rokodelci ali pa vzgledni kmetje. Tudi gledé narodnosti se nosijo sedaj že veliko bolje, kakor v prejšnjih časih, ko so se bili le preradi na tujem duha nemškutarije navlekli ter so potlej doma iz neupne baharije svoj materni jezik zaničevali. V tem, kakor pravimo, je sedaj že veliko bolje in se nahaja le še tu in tam kaka puhla glava, ki meni, da je kaj več od svojih rojakov za to, ker lomi za

silo kak tuj jezik. Tako revše ne pomisli, da mu za to ne rodi zemlja le betve več in se mu davek ne zniža le za vinar, ako zmerja jezik svojih starišev ali pomaga zatirati svoje rojake, tlačéč jih v tuje škornje.

Ako gre po pravem, ni se nam torej bati, da se naši mladi vojaki, ki so iz največje večine prebrisane glave, navzemó pri vojakih nemškutarije, v pečem pa nas je vendar le strah za nje. Življenje po kosarnah namreč ni posebno krščansko in veliko slov. mladeničev zajde v tem s prave poti, pravo pa potlej najde težko, še tudi v domačem, kmečkem življenju ne. V tem bi našim slov. vojakom radi katero rekli, vendar pa opustimo vse daljše razgovarjanje o tem, podamo jim le ta-le pogovor. Kratek je ali resnica je, brali smo ga te dni v nekih novinah.

Tovnej, piše tam nek gospod, snidem se z znanecem vojakom. V pogovoru mu rečem:

„Pri vojakih je nekaj čudnega, česar ne razumem prav.“

„Kaj pa?“ vpraša vojak.

„Gotovo“, mu odgovorim, „nihče ne dvomi, da ste vojaki srčni. Vsak se poda v boj, da-si je skorej gotov smrti, srčen je, nevstrašljiv pred kanoni, toda tega srca nima, da poklekne v kosarni ter opravi molitev, ki jo ga je skrbna mati učila. Tega ne zastopim.“

„Resnica, le malo vojakov ima srca za to.“

„Ali kako si naj to človek razloži?“

„Gospod“, odvrne vojak, „meni je tu na misli, kar se je nedavno prav v moji sobi v kosarni pripetilo. Novinci so prišli. Eden izmed njih poklekne, predno gre spat, k postelji ter opravlja svojo večerno molitev. Tu vam je pa nastal pravi „špektakel“. Eden vrgel je kاپico na nj, drugi črevelj, tretji kaj druga. Tu se mu smejó, žvižgajo, nek šaljivec se vrže poprek po postelji ter mu upije v uho. Ali moj novinec kleči naprej in nič se mu ne mudi, da skrajša svojo molitev. Drugo večer so vsi radovedni, ali bo mladenič sopet pokleknil. Res,

on poklekne in trušč nastane kakor prejšnjo večer in če mogoče, še huji je.

Novinec moli na kolenih ter se ne izmeni za burke tovarišev. Tretjo večer stori on isto tako, trušč pa je že manji, četrto in peto večer pa so bili že precej tiho. Šesto večer pa vzklikne eden izmed tovarišev: „Ta je pravi! Ta stoji kakor v ognju!“

Odslej pa so ga spoštovali vsi, vsak mu je dal prav“.

Kaj bi še k temu sedaj mi rekli? — Mi ne rečemo ničesar, pač pa želimo, da se ravnajo naši slov. vojaki, kar se tiče molitve in sploh krščanskih dolžnosti, vsi po tem vzgledu. Skoda ne bo to ne za cesarsko službo in ne za naše kmečko ljudstvo, iz katerega so in v katero se vrno kedaj s častjo, ko bodo leta vojaštva dostali, kot vrli gospodarji in vrli kristijanje.

Družba sv. Cirila in Metoda — kaj je to?

V poduk slovenskemu ljudstvu.

(Dalje.)

2. Kaj namerja toraj družba sv. Cirila in Metoda.

Namen naši družbi je, na vso moč skrbeti za to, da ne izgine izmed naše mladine sv. vera in materni slovenski jezik. Družba sv. Cirila in Metoda bo odvrčala toraj otroke slovenskih staršev od takih otroških vrtov in od takih šol, kjer se ne poštuje katoliška vera in slovenski jezik. Odvrčala jih bo s tem, da jim bo pomagala z obleko, s hrano, z bukvami in z drugimi darovi. Če jo bomo dovolj podpirali z denarji, napravljala bo sama poštene otroške vrtove po takih krajih, kjer so otroci ubožnih staršev najbolj v nevarnosti, da se ne potujčijo. Vzdrževala bo slovenske šole, kjer se bodo naši otroci tako zrejali, da bodo lahko kedaj dobri kristjani in vneti Slovenci. Mar ni to prelep namen? Mar ni družba sv. Cirila in Metoda zares apostolska družba?

3. Kakšen razloček je med bratovščino sv. Cirila in Metoda pa med družbo sv. Cirila in Metoda.

Prva koristi z molitvijo, druga pa z dobrimi deli.

Bratovščino sv. Cirila in Metoda je ustanovil nepozabljivi knezoškof Anton Martin Slomšek. Bolelo je tega preblagega rodoljuba, da je toliko Slovanov odepljenih od rimskega papeža. Molitev, kipeča iz tisoč in tisoč slovenskih src, naj izprosi pri Bogu, da se po vrnejo naši slovanski bratje v naročje edinozveličavne cerkve. To je namen bratovščini. Vsak brat, vsaka sestra izmoli vsak dan en očenaš in eno češčenasmarijo za ločene slovenske brate s pristavkom: „Sv. brata Ciril

in Metod, prosita za nas“! Sv. oče Pij IV. je potrdil to bratovščino 12. majnika 1852 ter jo obdaril z mnogimi odpustki. Sedež ji je pri sv. Jožefu v Celju.

Jaz sem že davno zapisan v bratovščino sv. Cirila in Metoda — porečeš — čemu bi še pristopal v družbo sv. Cirila in Metoda?

Prav je, da si se upisal v bratovščino sv. Cirila in Metoda; le goreče moli, da bomo Slovani prej zedinjeni v veri. Ali molitev sama še ne zadostuje. V dejanji pokaži, da tvoja vera, tvoja ljubezen do zapuščenih bratov ni mrtva. Vedi, da „kdor za svoje domače ne skrbi, zatajil je vero in je hujski od nevernika.“ Zato pristopi tudi k družbi sv. Cirila in Metoda; podpiraj jo z denarji, z milimi darovi, da ji bo moči braniti najzlahtnejši svetinji naši: vero in jezik slovenski.

Vsak Slovenec bi moral biti ud obeh društev.

4. Kdo sme pristopiti v družbo sv. Cirila in Metoda?

Vsakdo, komur ni omrznilo srce za Boga in za tlačeno slovensko ljudstvo, bodi-si star ali mlad, moški ali ženska, vsak more biti ud družbe sv. Cirila in Metoda. Prizadevati se mora, da pridobi še druge, nove ude. Čem več udov, tem bolj se bo razcvetala družba, tem lože bo dosegala svoj namen. Tu je opomniti, da se smejo upisavati v družbo sv. Cirila in Metoda cele občine, cela društva n. pr. posojilnice, čitalnice, zadruge itd.

Gospodarske stvari.

Sadjereja.

Kedar se mi po leti
Od truda čelo poti,
Mi živno moč sadje deli.

Prijetno je spomladi, ko začne sadje cvesti, in svoj dišeči duh po naravi razgrinjati. In mile ptičke veselo žvrgolijo, ter se vsedajo na vejice in obirajo škodljive gosenice. Ali še prijetniše je po letu, kedar solnce vroče pripeka in se delalcu in tudi popotniku vroči pot po čelu cedi, sadno drevje nam pa ponuja takrat svojo senco.

Kadar pa pride hladna jesen, takrat pa je še veselejše gledati sadno drevje, ko se vklanja polnemu sadju. Zatoraj kmetič, poprimi se sadjereje in videl boš, da tvoj trud ne bode zastonj. Koliko lepih denarjev pride za sadje v naše kraje, koliko se ga lahko posuši in za zimo prihrani, tudi tolklja je dobra pijača za delavnega človeka.

O koliko je še prostora in dobre zemlje tukaj po slovenski domovini, katera bi dobro ugajala sadnemu drevju in bi donášala stoterni

sad. Potrebe se zmiraj širijo, zavoljo tega je potrebno gledati, da se bodo tudi dohodki izboljšali.

In ravno pri sadjereji bi se še pri nas lahko veliko storilo, iz malega truda bil bi gotovo lep dobiček. Zatoraj na delo! Vsak, kdor ima zemljo, in kjer le prostor dopušča, naj se drevo vsadi in v kratkih letih bo povračevalo stoterno trud, ki smo ga imeli.

Dopisi.

Iz okolice Šoštanjske. (Nova učilnica.) Več let so že ljudje ugibali zavoljo stavljenja nove učilnice v Šoštanju, ker prejšnji prostori nikakor ne zadostujejo sedanjemu številu otrok, in ker dosedanja učilnica ni bila lastna, zato so mogli veliko najemščine plačevati Šoštanjskemu trgu. L. 1885 pa so koj sklenile dotične oblasti, naj se postavi zunaj trga v obližju nova učilnica. In res s koncem leta 1885 oddalo se je stavljenje nove šole za 12.991 fl. 98 kr. Ti stroški odpadejo na sledeče občine: na okolico Šoštanj 51⁰/₁₀₀ odstotkov, trg Šoštanj 32⁰/₁₀₀, sv. Florijana 11¹/₂⁰/₁₀₀, Topolšico 5¹/₂⁰/₁₀₀ odstotkov, katere bode morala plačati žuljeva roka našega kmeta. Tudi Njih veličanstvo presvitli cesar, so podarili občinam lepo svoto, okolici Šoštanj 300 gold., trgu Šoštanj 200 gld., za kar smo jim vsi iz srca hvaležni. Poslopje bode res krasno, morebiti že s koncem tega leta dodelano. Tako pa imamo upanje, da bo nova učilnica ne smrdljivo gnjezdo nemškega šulvereina, temuč da bo uzor pravega domoljubja in vir vzglednega življenja. Le takrat se bojo naši potomci s ponosnim in hvaležnim srcem spominjali svojih prednikov in žuljevi denar našega kmeta, katerega je on za učilnico žrtvoval, bo pa obrodil stoteren sad.

Iz Polž pri Novicerkvi. (Obč. zastop.) Letošnje leto je leto samih, izlasti občinskih volitev. Pri vseh volitvah nahaja se navadno huda borba, ker si pri vsaki volitvi stojite dve stranki nasproti. Dokaz temu je tudi volitev Novocerkovške občine. Pred volitvo — med volitvo in po volitvi borilo se je ljuto! Stranka, ki se sama v Celjski vahterci imenuje: „eiserne Garde“ (t. j. železna garda) napenjala se je — streljala od vseh strani na mirno in spravno stranko. Pa vse zastoj — pravična stranka je zmagala. Živila! Izvolila si je torej Novocerkovska občina novega župana, o katerem imamo upanje, da bo zopet mir in domačo slogo vpeljal. Pa neka volitev, dne 2. oktobra t. l., pokazala je, da se bo moral novi župan moško na noge postaviti ter se dozdanjim rogoviležem v bran postaviti; inace bo ga železna garda komandirala! In vodja tej železni gardi je — kdo? „Srenjski pisac“. To je dokazal ta možicelj pri

zadnji srenjski seji. Da opustim ostale točke dnevnega reda, katere so se vse precej redno vršile, naj navedem samo to-le izvanredno točko, katera še prav za prav k tej občinski seji ni slišala! Čujte, je djal ta pisac, naš učitelj hoče moj gerof biti — včeraj me je tako in tako razžalil, jaz mislim, da bo najboljše sredstvo, da tega mladega neizkušenca kaznjujemo s tem, da mu prihodnje leto, veste, tistih 20 fl. za stanovanje odtegnemo, in povem vam, če me ta učitelj v miru ne pusti, bom prisiljen, da vam službo šribarstva odpovem.“ K tem besedam, ki izvirajo iz same osebne jeze, pritrdovala je železna garda taktno. Eden pričujočih je djal: „Bote pa težko učitelje dobivali, če bote tako delali!“ In nič tebi, meni nič — pisac je kar v zapisnik zapisal: „Prihodnje leto se ne plača 20 fl.“ To je vendar nezaslišana predrznost srenjskega pisaca, ki ima le to pravico pri sejah: „da piše“. Ta naloga mu se je uže enkrat povedala — pa jo je menda uže pozabil! Mogoče je, ker je pisac bojda 5 srenj.

Torej na noge — novi srenjski zastop! Na noge novi g. župan, svetniki in odborniki. Saj vas je 18; od teh so menda le štirje — železni gardisti; toraj 14orica, drži skup ter se vojskuj pravično. Brani pridne učitelje, odstrani železno gardo, vzlasti vodjo te iste stranke in ohrani mir.

Eden iz Polž.

Z Gornje sv. Kungote. (Čudno preklicavanje.) Uno nedeljo sem imel posla v tukajšnjem okraju, in ko sem se po božji službi na cerkvenem dvoru šetal, slišal sem naenkrat nekaj preklicevati, to pa se je godilo v nemškem jeziku. Ko sem na to kmete povprašal, ali tamkaj kmetje nemško govoré, in ali se vselej v nemškem jeziku preklicuje, dobil sem v odgovor, da kmetje slovenski govoré in da se nobeden ne ve spomniti, da bi se kedaj pri Gornji sv. Kungoti bilo v nemškem jeziku preklicevalo. — Da kmeti niso nemškega preklicavanja razumeli, izvedel sem hitro iz tega, ker so mi pravili: Gotovo je oznanjevalec sam „na bobnu“, drugače bi že tako oznanil, da bi ga vsak lahko zastopil.

—u—

Iz Hoč. (Neusmiljena smrt) kupoma tirja svoje žrtve. Tako so te dni v Hočah tri osebe zaporedoma umrle, med njimi tudi edina, zala hčerka občespoštovanega gospoda R. Wieserja. Bila je še le 11 let stara. Stariši dali so jo v Maribor v šolo oč. šolsk. sester. A sirota ni dolgo slušala blaženih nauk in le prerano se je je raznesla žalostna novica, da je umrla. Stariši zelo žalujejo zaradi tega, a tudi drugi žalujejo po njej. Pogreb bil je sijajen in se je ga vdeležilo mnogo njenih znancev in prijateljev. Slovo bilo je ginljivo. Težko smo se ločili od njenega preranega groba, sosebno pa stariši. — Bodi ji zemljica lahka!

— res —

S Pake. (Letina Šola, Razposajenosti.) Hvala Bogu! Letos si tukaj marsikateri posestnik še lahko oddehne. Kljubu dolgotrajne suše je še klasovno zrnje nekaj vrglo, koruza se je nepričakovano popravila in ajdina lepo kaže ter še ji ni slana škodovala, kakor n. pr. pri sosedih v Št. Andražu, v Št. Ilju in drugih sosebo v planjavi. Obilno sadja je že šlo v denar: nekaj ranega na Koroško, potlej nekaj časa jabelka v Württemberg, sedaj je ta kupčija nekaj zastala. Bojda so se kupci na Kranjsko preselili, koder ga neki bolj po ceni dobijo, vendar se že drugi glasijo, med tem se pa tudi doma marljivo tolkec dela in sadje suši. Prav tako. Letošnje vino se pričakuje kot dobra kapljica, koja se tudi lahko dobro proda. S pridobljenim denarjem pa bo priden gospodar previdno razpoložil t. j. svoje domače potrebe prekrbel, sitne dolge poravnal in še v bogoljubne namene tudi nekaj poklonil. — Kako lepo je ravnal občinski odbor določivši pri zadnji seji lepo svoto denarja v nakup pobožnih bukvic v razdelitev med odhajajoče šolarje! Ako že občina mora šteti večkrat za Bog si ga vé, kake baže ljudi, zakaj bi pa svojim nedolžnim otročičem veselja napraviti ne smela? Dan končanja šole po sv. maši so dobili toraj šolarji vsak nek spominek in sicer ti veči bukvice, manjši pa podobice in tako je bilo veselje občno brez izjeme: učenci so se ločili za nekaj časa od svojih učiteljev v roki spominek ali v sreču resnobne opomine. Med temi eden prvih je bil, da storimo skupno postavljeno obiskanje cerkev v pridobljenje sv. odpustkov. Prvo nedeljo se je tisto dovršilo v Gorenjski podružnici. Drugi medsebojni opomen je, da se v počitnicah po nedeljah popoldne udeležimo spet skupno česčenja sv. Rešnjega Telesa, prvič v lastno popožno vadbo in drugič, da bi se zadostilo nečasti, koja se posebno godi po nedeljah in praznikih še celo od mladih ljudi bodi-si po zanemarjenju svojih krščanskih dolžnosti, bodi-si celó že po grešnem življenju ali razuzdanju. Saj se to mnogokrat vidi, naj pa povem danes tukaj le enega. Ko se preteklo nedeljo šolarji pred cerkvo v obiskovanje podružnice zbirajo, sliši se naenkrat hrup in kaj? Mlad smrkavi fant skuša z vso močjo mlado deklice, ki se za vrata pri kapelici komaj še drži, odtrgati in po sili v krčmo na ples vleči. Obranimo jo, ali v kratkem se spet zasliši mili klic, in kaj je sedaj? Na drugi poti, bolj na stranskem poskušajo isto trije drugi mladenči. Bili so bojda mladenči in dekleta iz soseske. Hvala takim pridnim, vestnim deklicam in njih odgojiteljem. Bog nas pa varuj takih fantov razuzdancev. Celó končavši obiskanje cerkve se spet ravno isti dan naleti tropa pijanih mladih ljudi različnega spola — bojda tudi iz soseske. Tudi ti so se nekrščansko vedli proti

nekaterimi deklicam, ki so jih srečale. Kaj bo iz take mladine?

Od Celja. (Državna podpora) Na god svitlega cesarja došla je v Celje nakaznica vis. c. kr. namestnije v Gradcu z dne 26. sep. t. l. po kateri se ima gg. župnikom še za tekoče leto ona doslej navadna podpora iz državne blagajnice (prav za prav od denarja, ki se nabere po tako zvano: „religionsfondssteuer“) v onem znesku, kakor pretečena leta izplačati, na gg. kaplane pa letos niso nič več mislili. Zakaj ne, bi utegnil kdo vprašati? Zato ne, ker se je njim letos baje plača vravnala — vravnala tako — da se Bogu usmili. — Doslej dobivali so gg. kaplani na kmetih po 60 gld. — po mestih pa po 93 gld. letne podpore — letos pa ta vsem izostane. Namesto podpore dobili so le nekateri izmed njih nakaznice na zboljšano plačo, drugi pa celo nič! Pa veste, kakšna je ta „zboljšana plača“? Eden n. pr. dobi namesto 60 gld. 5 gld. beri: pet goldinarjev, drugi šest itd. Dovoljeno mu je pa, po ta znesek 12krat v letu priti, ker mu je c. kr. davkarija dolžna vsak mesec 41 do 50 kr. izplačati! Upajmo, da bo po drugih okrajih boljša! Da je v našem okraju vravnanje duhovniške plače tako slabo izpadlo, temu so mnogo krivi oni, ki so kmetom nekđaj prigo-varjali, jih naravnost silili, da so dali bernjo odkupiti ali na denar spremeniti. Sedaj se vidijo žalostni nasledki — pa kaj da je že prepozno! Državni poslanci naši naj vendar to stvar na Dunaju sprožijo!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar bili so na Dunaju. V torek, dne 5. oktobra, so bile pod njih predsedništvom konference ministrov, da se določi skupni proračun za prihodnje leto. — V sredo pa je bil zbor ministrov, naših in ogerskih, ter je veljal nagodbi med avstrijsko in ogersko skupino dežel. — V drž. zboru je bila zadnji petek druga in ta torek že tretja seja. V uni so nemški liberalci koj pokazali, da jih je še zmerom volja prazno slamo mlati ter uživati za to na den 10 gld. Kar cel kup vprašanj so izvlekli do grofa Taaffeja, vredno pa ni nobeno le odgovora. Nov dražbinski red, čegar besedo smo mi že objavili v našem listu, bode kmalu postava in upamo, da dobrodejna. — V Gradcu so čevljarji sklenili vsakemu dati 2 gld. plačila, ki ujame človeka, kateri prodaja že narejeno obutev pa se ni čevljarije izučil. Pametna misel. Za mestnim zastopom v Gradcu sklenil je še obč. zastop v Kindbergu, odpustiti iz službe vse, ki niso Nemci in naprej sprejemati le Nemce v svoje službe. Kaj rekó k temu naši nemškutarji? — Korošci so izgubili svojega škofa. V petetek,

dne 1. oktobra, so dosedanji mil. knez in škof, Peter Funder na naglem umrli. V ponedeljek pa je bil sijajen pogreb. Udeležili so se ga nadškof Solnograški, zatem škofje iz Maribora, Gradca, Ljubljane pa iz Tridenta. Ranjci škof je bil Nemeč in pričakuje se sedaj po vsej pravici, da mu bode naslednik Slovenec, ki bo ustrezal obema narodoma. — Pri požaru v Kočah delali so tamošnji jetniki marljivo ter marsikatero reč rešili iz požara, za to pa so jim svitli cesar, nekaterim celo, drugim pa precej kazni opustili. V Borovljah je nekdo v soboto, dne 2. okt., ustrelil na g. Wernerja, vodjo žične tovarne ter ga je nekoliko ranil. Kdo in zakaj je to storil, ni znano. — C. kr. notarji na Kranjskem so imeli v ponedeljek shod ter so sklenili, naj bi se legalizovanje svot do 100 gld. godilo brez plačila. — Šole so v Ljubljani vse prepolne, izlasti pa ljudske, po 100 in še več otrok je v enem razredu. — V Gorici biva sedaj ces. namestnik, baron de Pretis in ostane še menda celi mesec ondi, potem pa se preseli v Trst in vzprejme zopet svoje opravke. — Na Bolškem polju so imeli uni mesec velike topničarske vaje, ob enem pa so poskušali tudi poštno golobe ter jih menijo vporabljeni za pošto ob času vojske. — V Trstu še ni kolere konec, po 10 do 15 jih še vsak den vzboli. V nedeljo popoldne priplul je ruski parnik „Svet“ v luko pri Trstu ter prinesel 18.000 met. centrov petrolja seker. — V Damalciji niso zadovoljni z vlado, ker jim pošilja lahone v ces. službe. — Hrvaški sabor snide se koncem tega meseca ali radi pritiska od strani madjarske vlade se ne nadjamo veliko od njega. Madjari še vedno nič ne odpusté ministru Kalnokyju, ker ni Avstrija hitela bolgarskemu knezu na pomoč, ko so ga odstavljali. Prijeti ga čejo za to v prihodnjih delegacijah.

Vnanje države. Da še je vedno bolgarsko vprašanje na površju, umeje se lahko, težje pa že, čemu se stori tako malo zato, da se kmalu reši. Ruski poslanec, baron Kaulbars, potuje sedaj po deželi ter se hoče prepričati, kako mnenje je pri bolgarskem ljudstvu gledé volitve kneza. V Sofiji je bil v nedeljo velik tabor in ljudstvo je terjalo, naj se v teku 8 dni izvrše volitve za veliko sobranje, Kaulbars pa terja, da se godé one še-le po dveh mesecih. Izmed častnikov, ki so se upora zoper kneza udeležili, drži še sedem zaprtih, druge pa so izpustili. — Srbski kralj, Milan, šel je iz Gleichenberga na Dunaj ter ga je naš svitli cesar v soboto obiskal, Milan pa je bil potlej pri velikem dinéju pri svitlem cesarju. Misli se, da ta njegova pot ni brez pomena za Srbijo. — Turčija se sedaj poprijema Rusije in ne mara vabljivih glasov, ki ji dohajajo od Angličanov. Ali je že mar izpoznala, da je tem

malo mar za njo, veliko pa za nje denarje? — Bismark bi se ne opekel rad, za to noče potegniti se za Bolgare, rad pa bi to vsekako; ko bi ne imel strahú pred Francozi, storil bi to tudi gotovo ali tako ne sme žaliti ruskega medveda. — Anglija lovi zaveznikov, kajti zdi se ji, da pride do velike vojske, ako se ne napravi kmalu red v Bolgariji; in več ali manj doseže tudi njo taka. — Na Francoskem vršé se priprave za vojsko prav na tihem, le semtrtje se sliši kak glas o tem. Tako sedaj, ko je vojni minister poskušal neko novo strelivo, ki še bojda razdira hujše, kakor dinamit. Menda pa vendar-le ne bo tako hudo. — Španjski kraljici svetuje zdaj njena vlada, da naj ne pomilosti zarotnikov, od drugod pride pa prošnja za prošnjo, naj jim prizanese. Brž kó ne se odloči še ona za pomiloščenje. — Italija bode vpeljala nove puške — repetirke. Sedaj se vadijo pri Turinu častniki na-nje in potem bodo le-ti pa vojake podučevali rabo repetirk. Tedaj povsod priprave na vojsko. — V Sudanu dobé nov davek — na palme. Uže so jih deviši prešteli in na tanko zapisali, koliko da jih ima kdo na svoji zemlji.

Za poduk in kratek čas.

Lurška mati božja.

(Dalje.)

Ob štirih popoldne zagledam morje — sredozemsko morje, drugokrat v mojem življenji ga vidim, in zdajci smo bili v pomorskem mestu Cette (Sét). Mesto ima varno пристanišče za ladje. Tukaj vidiš ladje vsake sorte in vsake vrste; komaj se ena druge ogiblje; mrgoli jih kakor gosek in rec v kakem vaškem ribniku. Občudoval sem med drugimi velikansko špansko ladjo na jadra; bila bi lahko vseh onih ladij mati. Na pokrovu te ladije je ravno obedovalo kakih deset Špancev. To so lepi ljudje; visoke postave, črnih lasi in obrvi, in za obrvmi se bliska živo in svitlo oko, kakor večernica na otemnelem nebu. Takega človeka bi najrajši v škatljico djal in ga nesel domu kazat, pa predač bi ga bilo nositi.

Mesto Cette je bolj nesnažno ko snažno. Tukaj vse kupéuje; ljubi „dnarček“ je tukaj prva stvar. Ne spominjam se, da bi v tem mestu cerkvo videl; goste cerkve gotovo niso. Tukaj so Kristusovo besedo prevrgli; tukaj se reče: Iščite najprej denar in vse drugo vam bode navrženo. Za obed je danes bil kisel kruh in vino, za večerjo nekoliko črne kave — petek je!

Ob šestih zvečer nas zopet naložijo, ali prav za prav natlačijo v vozove. Tesno sedimo kakor sužnji. Samo pomislite, Slovenci! Francoski vozovi so za pol metra nižji od naših in blizo toliko tesneji, in vendar po deset romar-

jev v eden voz zgnjetejo. Zraven tega ima vsaka oseba po dve torbi ali culi, katerih ni moči niti stlačiti doli pod klopi, niti djati gori v pleterke, ker so pretesne. Če položimo culice pred se, tedaj nog ni kam djati, če jih naložimo na klopi, potem ni kje sedeti. Vendar se železniški uradniki nikakor niso dali prepričati, da bi še vsaj en voz pripravili. Dobro se še spominjam neprijaznega obraza višjega železniškega uradnika. Baruse so mu visele črez usta, kakor težki oblaki visijo doli na zemljo, kedar meni 14 dni deževati.

Zdaj jo zavijemo proti mestu Toulousi — proti severozapadu. Dokler še je dan, se peljamo skorej med samimi vinogradi. Trs obrežejo kakor mi vrbo, noter do debla; vsled tega gleda trs iz zemlje, kakor bi peščico kazal, ni nič višji. Iz trsa zraste kakih pet do sedem rozg, ki so komaj pol metra dolge, na katerih vidimo že na pol zrele grozdice. Kolja taki gorici ni treba. Vino ni kaj posebnega; sicer pa ima manj vinske kisline, kakor naša vina; zato pa si tudi s tem vinom nismo zelo žeje ugasili. Vode pa sploh ni piti, saj same ne, ker je pretopla; še za umivanje je premeška. O polnoči pridrdramo v veliko mesto Toulouse, ki šteje 130.000 prebivalcev.

Ostal sem tešč, da zamorem pri prvi zarji stopiti pred altar. Ob štirih se napotim v cerkev sv. Saturnina. Prilčno se mi je slovenska dekla pridružila. Ko je videla velikanske palače in visoke hrame mi je rekla: Gospod, kako se bode na sodnji den vse to rušilo. Res lepa misel za romarico. „V vseh svojih delih se spominjaj svojih poslednjih reči, in vekomaj ne boš grešil.“

Cerkva sv. Saturnina je velikanska in prekrasna: dosti lepših menda na Francoskem nimajo. Troje umetno izdelanih vrat obiskovalcu že zunaj obeta, da bode videl prelepo cerkvo. Cerkva ima podobo križa in je 115 metrov dolga in 64 metrov široka. Posvečena je sv. Saturninu, ki je tukaj kot prvi škof oznanjeval Kristusovo vero. Bil je svet in goreč škof; hudi duhovi malikovalskim popom niso odgovarjali, kedar se je on podal v svojo cerkev. Vsled tega ga neverniki primejo, ga strašno mučijo in na zadnje ga divjemu biku na noge privežejo, ki ga je do smrti povlačil, tako, da so možgani in kri ulice poškopili. Njegovo sveto telo pustijo na cesti ležati, dokler se dve pobožni gospé ne prikradete in ga v globokem grobu pokopljete ter tako pred neverniki skrijete.

Sv. Saturnin je trpel okoli l. 70 po Kr. Leta 380 je pozidal škof sv. Silvij novo cerkev, v katero so prenesli ostanke sv. mučenika. Cerkva je že dvakrat bila razdjana, a zopet postavljena, in ostanke sv. škofa se do denešnjega dne v nji hranijo. Nad velikim altarjem vidiš

ploščo iz rudečega marmorja; na nji ležita dva bika iz bronca ter na svojih hrbtih nosita pozlačeno srebrno trugo, v kateri so hranjeni ostanke sv. Saturnina. Trugo pokriva lepo in dragoceno nebo. Tudi na tistem torišči, kjer se je vrv vtrgala, s katero je bil sv. škof na bika privezan, so postavili cerkev, katero smo pojdoč obiskali. (Dalje prih.)

Smešnica 40. Učitelj: „France povej mi, koliko je jabelk, če prideneš dve k dvema?“ France: „Stiri.“ Učitelj: „In če še daš k njim dve, koliko jih je potlej?“ France: „Šest.“ Učitelj: „Ako še prideneš dve, koliko jih je?“ France: „Osem.“ Učitelj: „Če pa še deneš k tem jih osem, koliko jih bo tedaj.“ France: „Osem in osem, no teh bo pa že blizo za — srednjo locanjo.“

Razne stvari.

(Za šolo.) Svitli cesar so za kat. šolsko društvo na Dunaju podarili 300 gld.

(Obč. volitve.) V Makolah je pri občinskih volitvah dne 5. okt. v II. in III. volilnem razredu sijajno zmagala krščansko narodna stranka. Nemčursko gujezdo je popolnoma razdžano. Trikrat slava!

(Na znanje volilcem.) Ker je še mesto dež. poslanca za Ptujski volilni okraj prazno, začno se dne 18. t. m. volitve volilnih mož, dne 28. t. m. bode pa volitev dež. poslanca. Na to opozarjamo naše narodne može, naj bo tudi ta volitev častno znamenje za prebujene volilce tega okraja.

(Zmaga sile.) V Krčevini pri Mariboru je bila volitev obč. zastopa. Kakor še menda nikoli poprej, pritiskali so letos iz vseh kotov, celo iz Gradeca, nemčurji ter pri volitvi zmagali, a še le po tem. ko so slov. stranki nekaj pooblastil zavrgli. Uboga stranka, kateri je take pomoči treba.

(Znižana cena.) Od dne 1. oktobra veljajo od Spielfelda do Maribora in na robe znižane cene na železnici, ako se kupi karta za sem in tje ob enem.

(Okrajni odbor.) Okrajni zastop v Celju je izvolil g. Gustava Stigerja si za predsednika in g. Franca Zanggerja njemu za namestnika.

(Dvojčiča.) V Mariboru sta bila zadnji teden dvojčiča na ogledu. Stara sta 9 let in imata od reber doli le eno truplo, gori pa ste dve popolni trupli. Otroka govorita italijanski in nekaj nemški. Kdor ju vidi, v srce se mu smilita, saj bosta oba h krati umrla, če le eden vzboli na smrt.

(Nesreča.) Uno nedeljo je žena S. Lemeža, posestnika v Zrkovcih, tako nesrečno padla iz voza, da se je pri priči ubila. Nagla voznja je bila kriva te nesreče.

(Preloženje ceste.) Ker je okrajna cesta pri Podčetrtku strma in za to neprilicna, ima se nižje doli k Sotli preložiti, kjer ji bo svet raven. Šmarijski okrajni zastop je v svoji zadnji seji 4600 gld. dovolil, ako se preloži cesta, kakor se namerava.

(Dež. učiteljska konferenca.) Le-ta se je letos vršila v Gradcu. V njej pa sta učitelja, J. Erženjak, nadučitelj pri sv. Petru pri Radgoni in J. Bobisut, učitelj v Celju, nedostojno in surovo napadla učitelje na Malem Stajarju, češ, da hujskajo ljudstvo in delajo nemir po deželi. No o takem delovanju naših vrlih učiteljev ne zna pokazala ona, kako se hujska od tovarišev zoper tovariše. Sram ju bodi!

(Imenovanje.) Naš rojak, g. J. Cizej, doma v Gomilski, postal je pristav ces. kr. okr. sodnije v Idriji, g. M. Suhač, doma pri sv. Juriju na Ščavnici, pa suplent na višji c. kr. gimnaziji v Ljubljani.

(„Matica Slovenska.“) V soboto dne 9. oktobra bode ob 5. uri popoldne 74. seja odbora „Slov. Matic“ v lastni hiši na Kongresnem trgu. Dnevni red je: 1. Potrjenje zapisnika 73. seje, 2. naznanilo prvosedstva, 3. poročilo književnega, 4. gospodarskega in 5. Koptarjevega odseka, 6. poročilo tajnikovo in 7. posameznosti.

(Novi zvonovi.) Dne 17. oktobra bodo v Podčetrtku nove od Denzelna vlite zvonove v turn potegnili.

(Tatje.) Pri sv. Petru zunaj Celoveca so tatje vlomili v hišo mesarice J. Jaric, ter ji odnesli kaso, v kateri je bilo več jezer denarja. Na srečo so jih začutili in jim sledili tako naglo, da so pustili kaso pa jo popihali naprej. Na sumu imajo želez. čuvarja v obližju, a dokazali mu še niso tatvine.

(Požar.) V Beljaku so imeli v zadnjem tednu meseca septembra dvekrat požar in čudno, obekrati je trpel škodo pivar Jože Kern. Vidi se iz tega, da ima mož nevarnega sovražnika.

(Izpraševalna komisija.) Na c. kr. učiteljišču v Mariboru se bodo poslej, kakor doslej samo v Gradcu, vršile preskušnje gg. učiteljev. Komisija za ta izpraševanja obstoji iz teh-le gg.: Ravnatelj J. Kaas ji je predsednik, prof. Fr. Janežič pa njegov namestnik, udje pa so prof. J. Ehrat, prof. L. Lavtar, prof. na realki J. Spiller, glavni učitelj J. Levitschnigg, učitelj J. Miklosich, J. Koprivnik, R. Markl in supl. J. Fon.

(Veroskrunstvo.) V Pragi sta dva človeka v nekej krčmi „špilala“ spoved, eden bil je za „spovednika“, drugi pa za „spovedenca“. Za takšno „špilanje“ je sodnija sedaj prvemu prisodila ječo za 14 dni, drugemu pa 8 dni. Oba sta dobila toraj nekoliko prostega časa za pre-

mišljevanje, da se o svetih rečeh ne sme norčevati, toraj tudi ne spovedi „špilati“.

Leterijne številke:

V Gradcu 2. oktobra. 1886: 26, 54, 30, 67, 56
Na Dunaju „ „ 30, 16, 28, 22, 21
Prihodnje srečkanje 9. oktobra 1886.

Podučiteljske službe

na ljudskih šolah pri sv. Duhu na Stari gori in pri Kapeli v IV. plačilni vrsti, se začetkom zimskega poletja 1886/87 definitivno ali provisorično oddajo.

Prositelji naj vložijo svoje prošnje do 1. novembra t. l. pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

Okrajni šolski svet Gornji-Radgonski,
dne 2. oktobra 1886.

1-2

Predsednik.

Zguba.

Soboto 2. oktobra se je na potu od hiše št. 11, koroške ulice, čez glavni trg do stolične ulice, bel koščen s križcem in dvema srebrnima svetinjcama ozalšan rožni venec zgubil. Kdor ga najde, naj ga odda v koroški ulici hiš. št. 11. v prvem nadstropju proti nagradi treh goldinarjev.

Zgubila so se uradna pisma. Kdor jih najde, naj jih odda pri Francu Kottiku, Mühl-gasse št. 7, v Mariboru.

Za branje

priporoča nove polovnjake z železnimi obroči po najnižji ceni

Fel. Schmidl,

sodar v Mariboru.

2-3

Slomšekovih zbranih spisov:

III. knjiga: „Životopisi“ str. 397, iztis po 70 kr.

IV. knjiga: „Različno blago“ str. 428, iztis po 1 gl.

dobivate se pri izdajatelju č. g. Mih. Lendovšek-u v Makolah (Maxau bei Pöltschah.) 2-10

Prva in druga knjiga ste pošli!

Mož, kateri je že več let kot cerkvenik k zadovoljnosti služil, išče tako službo pri kaki farni cerkvi. Več pové upravništvo „Slov. Gosp.“; kjer so tudi spričevala shranjena.

Najboljše žganje se dobiva v žganjariji

Rajmunda Wieserja

v Hočah pri Mariboru

kakor:

Tropinska žganjica	gld. 18—25
Drožena	20—40
Slivovka	22—40
Rostopšin	20—24
Višnjevca	20—24
Brinjevca	22—26
Grenki	20—24

Velika zaloga starih in novih štajerskih slivovk, pravega starega droženega in tropinskega žganja.

Če se vzema 1 hektoliter, se dobi zeleno blago na vse železne postaje — prosto. 5—10

Takoj vsprejemem

za svoje prodajalnice z mešanim blagom

žensko

srednje starosti (25—35 let), zmožno branja in pisanja, večšo v računstvu in perilnem šivanju.

Matija Grabrijan,

1-2 trgovca v Vipavi (Notranjo-Kranjsko.)

V žganjariji

Ignacija Rosman-a

na Florijanskem trgu št. 126

v Ptuj

prideluje se slivovica, droženka, tropinska žganica, brinjevka, kakor tudi rosolija, žganje iz kumine in poprove mete, rostopšin, višnjevca itd. itd.

Priporoča svojo veliko zalogo dobrih in postaranih žganic ter prosi za obilno obiskovanje. 3-12

— Pozor! —

2-3

G. Schmidl & Comp.

„pri škofu“

v Celji na oglu glavnega trga št. 38 „pri štepihu“,

priporočujeta svojo posebno veliko in lepo zalogo

zimskega blaga,

kakor:

vsakovrstne suknine, štofa, vatmola, spangoleta in druge volnate robe. Dalje imata v zalogi največjo izbirko velikih zimskih facaneteljev ali rut; najnovejše vzorke kretôna in tiskovine (druka); hlačevine in raznobarnega barhenta; odeje, koce in različno drugo zimsko robo po najnižjih cenah, in sicer še cenejši, kakor poprej. Prave ameriške šivalne stroje, najboljše in močnejše „Singer“ in „Howe“ za krojače, črevljarje in šivilje po 30, 35 in 40 goldinarjev. Kdor dobro in cenó kupiti želi, blagovoli naj priti v našo prodajalnico.

G. Schmidl in drug v Celji.

Zaloga sukna; platna vsakdanjega rokotvornega in novosegnega blaga, ter pravih ameriških šivalnih strojev na oglu glavnega trga in poštnih ulic št. 33 v hiši gosp. Jožefa Kosta, fabrikanta žajfe, „pri štepihu“.